

Já v pravost RKZ. nevěřím

Jak je možné, že v ni věří tolik slušných a poctivých lidí?

Jako dítě jsem měl doma příležitost poslouchat mnoho vášnivých bojů o pravost RKZ. Byly to samí lidé, jejichž jsem si mohl vážít: jak pro, tak proti. Ale bylo to vše jen v mlhách. Sám jsem si také své přesvědčení nemohl utvořit. Později kdo věřil v pravost RKZ., nebyl počítán mezi „slušné lidi“, ale právě proto, že jsem tento druh lidí znal, že jsem sledoval „čistky“ mezi „Casisty“, byli mi obránci sympatičtější. Když pak po převratu byla schůze, na níž měla být diskutována pravost RKZ., poslal jsem tam svá „tykadla“ a když mi bylo ohlášeno, že na schůzi tu byli poslání titěž placení klackáři, aby ji rozbili — tatáž individua, která na mne útočila na Zofině, když jsem odpovídal senátní nadávkové řeči dra Beneše — když jsem věděl, že tito klackáři měli stejné vedení — tu jsem si řekl, že na Rukopisech musí přece něco být. Proč by se jinak posílala placená individua, aby rozbila vědeckou diskusi, kdyby strana rozháněná neměla pravdu? Proč by se něco takového dělalo v republice? Za Rakouska to bylo pochopitelné: Rakousko mělo zájem na potlačení každého národnostního hnutí svých národů a už Barák si stěžuje ve své „Svobodě“ na individua, která posílala Rakousko na zotouzení slovanských památek, nejen k nám, ale i do Polska a do Slovinska.

Ale neměl jsem čas věc prostudovat a proto jsem zůstal neutrálním. Pustit se do toho studia nebylo lákavé. Pamatoval jsem se, že z obou stran bylo sí stěžováno, že boj byl veden osobně a sprostě. Představoval jsem si pročítání těch starých bojů asi tak, jako ponořit se do žumpy a hledat v ní perly — perly vlastního úsudku. A člověk po denní práci toho má dost, když si přečte tiskoviny „Melantricha“.

Ale letos v zimě jsem se přece k tomu odhodlal a pročti jsem když ne všechno, tedy alespoň skoro všechno. Mám ve své knihovně kompletní Muzejník, Osvětu, Atheneum, Polyglotu (s Hankovou dedikací mému dědu,

A tu je mi nepochopitelným, že tito lidé zůstali mezi obhájci rukopisů, nebo že jejich pochyby nedosáhly takového stupně, aby přestali bojovat.

Při studiu této zajímavé otázky přišel jsem k přesvědčení, že nevyvrátitelnou setrvačností ve víře o pravosti rukopisů zavinili právě ti, co na ně nejvášnivěji útočili, a to nesprávností své útočné metody. Některé chyby jejich chci analyzovat a jelikož jste prohlásili volnou tribunu, doufám, že si poslechnete také názor protivníka.

Polopravdy, překrouceniny, nepravdy důkazů: Gebauer ve svém „Poučení...“ na str. 14. píše: ... nadobro vyvrátil opět pan Bělohoubek, dokazav, že modř v iniciále N je barvivo novověké (modř berlínská), teprv od r. 1704 známé; pozlátka podle samého p. Šafaříka nalepeno jest sem později, když litera N již namalována byla, modř tu byla dříve a pak teprve přišlo i pozlátka, a proto nemůže tu býti pozlátka z doby starší, nežli jak je stará modř, t. j. nemůže vůbec býti z doby staré.“

To by byl důkaz a skoro mne mrzelo, že jsem na to nepřišel při čtení Šafaříkova protokolu. — Ale jedině, co jsem v tom protokolu našel, bylo, že modř nikdež nesáhá přes zlato. To je vše. (Str. 27.) Ale na straně 95. jsem našel v podrobném rozboru Bělohoubkovu: „Tam, kde byl zlatý povlak, zmizel a kde jsem částku jeho odchýlil, objevil se pergamen někdy bílý, jinde ale slabě rudě zbarvený...“

Šafařík zaznamenal na zlatě zvláštní temný lesk, ježž toliko stáří na zlatě způsobuje“. Přesto, že Bělohoubek povlak ten vykládá jako sírník zlatnatý, vzniklý vlivem sirouhlíku (ježž si však chemie trochu znalý člověk vysvětlí vlivem bílku a žloutku, používaného jako lepidla), vkládá Gebauer do úst Šafaříkovi, že zlato bylo oxdydováno, ale zlato, jak známo, neoxyduje.

Překlad Bělohoubkova podrobného rozboru Gebauer neposlal prof. Wislicenovi do Lipska, ale poslal mu svoji

nějším — pak bychom byli měli Nobela v Čechách.

Ale jak byl mazaným i jinak. On věděl, že za sto let se najdou doklady o slovech, která nikdo jiný neznal než on a schválně je správně nevyložil, jen aby napálil lidstvo. Úžasná rafinovanost!

A jak rychle se naučil falšovat písmá různých století, jak se naučil rychle a zběžně v nich psátí, jak dovedl předstírat, že to sám po sobě nedovedl přečíst. Mně se to sice také někdy stává, že nemohu přečíst, co jsem napsal, ale to píši jen jedním pravopisem.

Jsou geniální zločinci, jimž se i proti své vůli musím obdivovat, k nimž nechťe musím mít úctu. Je to u mne určitá morální insanity — a k té tečka se přidružila druhá: že jsem se, alespoň pokud jde o RKZ., octnul ve společnosti „slušných lidí“. Je to k zoufání, ale co dělat, když je to pravda.

Dopisy čtenářů:

Oténá redakce!

Odpůrci pravosti R. K. Z. popírají mimo jiné též, že roku 1241 nebyla mezi křesťany a Tatory na Hostyně bitva a že podle Balbinova výmyslu udělal báseň „Jaroslav“ R. K. Hanka. Toto tvrzení lze lehko vyvrátiti.

Byl jsem loni na letním bytě na Iváně na Sázavě a jel jsem s p. Stejskalem z Kladna podívatí se na hrad Český Šternberk na Sázavě. Když nás kastelán prováděl velkým sálem, kde jsou starší olejové malby v životní velikosti hrabat ze Šternberku od pradávných dob, ukázal nám též velký obraz Jaroslava hraběte ze Šternberka, vítěze nad Tatory a vedle tohoto obrazu visící žerdě se zbytky tatarských praporů, ježž v této bitvě roku 1241 Jaroslav hrabě ze Šternberka ukořistil, a ve svém hrade v velkém sále dal umístiti, jak podle kastelánova tvrzení v rodlinné kronice Šternberků jest zapsáno. Na tyto vítězné trofeje mžže se každý jíti podívatí. Nedá se mysliti, že by český šlechtic byl dal tyto žerdě a zbytky tatarských praporů zhotoviti a takové falsum ve

Alle letos v zimě jsem se přece k tomu odhodlal a přečetl jsem když ne všechno, tedy alespoň skoro všechno. Mám ve své knihovně kompletní Muzejník, Osvětu, Atheneum, Polyglotu (s Hankovou dedikací mému dědu, který ho zastával proti Kuhovi), mám pěkně svázané všechny separátní výstisky polemik atd. Ani jsem sám nevěděl, že větší část mé knihovny obsahuje doklady bojů rukopisných. Tím způsobem bylo moje studium sice velice nezáživné, ale pohodlné. Ale byla tam i místečka jež byla s to vzbudit zájem i moderního historika. Je nesmírně zajímavé, jak mnohé prvky byly z RKZ převzaty do naší nynější řeči i do našeho způsobu smýšlení, kolik „hankovin“ se ujalo a přešlo nám do krve, takže slovo, o němž dokázali odpárci RKZ., že si ho Hanka vymyslel, nebo že ho přitáhl z jiných jazyků, bude se nám zdát prastarým. Tak slovo „jun“ a slovo „děva“. Mám jednoho přítele a ten se jmenuje Junek. V telefonním seznamu jsou toho jména tři a dokonce jeden pan Jun. Clověk by mýslil, že to jsou jména prastarých českých rodin — ale odpárci rukopisů dokázali nad slunce jasněji, že to slovo vymyslel Hanka před sto lety. Nebo kdo by byl se opovážil popírat „melantrichovinám“ prioritu v jejich patentovaném titulu: „Soudní čtenáři“. Ale jaké překvapení přímo zděsí čtenáře práchnivějších polemik, když zjistí, že se „soudného čtenáře bez hlubších vědomostí“ dovolával už J. Gebauer ve svém „Poučení o padělaných rukopisech...“ Kdo by to byl řekl, odkud to ti vrtichovosti vzali.

Konec konců jsem však přišel k ná, zoru, že RKZ. jsou falsifikát a myslím, že je to můj názor konečný. Kdybych měl vykládat, jak jsem k tomu názoru přišel a podávat o něm důkazy, tu bych musil reprodukovat skoro všechno to, co jsem za půl roku přečetl. Je to sice smutné, že jsem se tím octnul mezi „slušnými lidmi“, ale nedá se proti tomu nic dělat, protože je to pravda, nebo protože já to za pravdu pokládám. Myslím, že se proto na mne nebudou nikdo smět zlobit, a že moji přátelé nebudou proto přede mnou plivat na ulici, jako dělali, když jsem vydával „Očistu“ a rozbíjel jejich ideální legendy.

Upozorňuji, že se shodují s těmito „lepšími lidmi“ jediné pokud jde o rukopisy a jejich nepravost, právě jako dám za pravdu Stříbrnému, jako komunistům tam, kde pravdu mají a jako bych aplaudoval nár. soc. nebo soc. dem., kdyby někdy provedli něco poctivého. (Ostatně i to je možné.)

Ale mezi obháji jsou, jak jsem seznal, lidé vážní, poctiví, lidé, kteří snad totéž, co já, pilně prostudovali.

bauer do úst Šafaříkovi, že zlato bylo oxydováno, ale zlato, jak známo, neoxyduje.

Překlad Bělohoubkova podrobného rozboru Gebauer neposlal prof. Wislicenovi do Lipska, ale poslal mu svoji stranickou odpověď a prof. Wislicen, aniž by slyšel druhou stranu, napsal zdrcující kritiku. Když se Bělohoubek proti tomu bránil, cituje z jeho obrany na str. 17. tři věty, z nichž čtenář nebude přesvědčen, že Bělohoubek od svého názoru utekl. Já však mám doma Osvětu z r. 1888, našel jsem si více než desetistránkový článek, z něhož ony tři věty byly vytrženy, a přešedl jsem se, že obsah článku je docela jiný, právě opačný. To jsem se opravdu dopálil, že se dostávám do takové „lepší společnosti“. Takovým způsobem vědátor bojuvat nesmí.

Citlivost: Že boj byl osobní a prostý, to jsem věděl už dřív. Proto jsem si toho nevšímal. Ale není to tak zlé. Dnes jsme u vrtichovosti zvykli na horší věci a jsme už otrlí. Ale jedna věc je nápadná, a to ta, že sebe menší kritika strany útočící vyvolala řadu protestů, ve všem viděli osobní boj (být do dnes, dali by odpískat „surovost“), ale sami píší často skoro jako „Večerník Českého slova“, nebo jako estetičtější spisovatel Vrba. Podivné manýry.

Sebechvála: A ta vám dodá, když čtete Gebaura, jak píše o sobě v závěru (str. 78: ... že jsem pracoval a poznal v jazyku staročeském více než kdokoli jiný; ... a že v RKZ. se zřídka vyskytá řádek staročeský, ve kterém by nebylo potřeba dovolávat se některého nálezu a výkladu mého. Spravedlivý čtenář...) Inu, já asi nejsem spravedlivý čtenář a mně taková sebechvála smrdí.

Závěr: A tak jsem přišel k názoru, že RKZ. jsou falsifikáty a že je dělal Hanka — ale zároveň, že ten Hanka musel být veliký chlapík: chemikové tři vysokých škol pomáhali Gebaurovi namíchat inkoust, který by se choval stejně jako starý, a nepovedlo se jim to.

Stačilo máznout štětečkem s reancií a inkoust se rozmazal, nebo zmizel navždy. Ale právník Hanka, 26letý mládenec, to dovedl dokonale. Dovedl ho tak namíchat, že za dvě leta se rozložil a srezavěl docela stejně jako jiný inkoust za mnoho století, že se vsáknul v krátké době do spodních vrstev pergamentu, že se nedal smazat a když byl smazán chemicky, objevil se znovu a dovedl ve své předvidavosti vpašovat do pergamentu neviditelné kresbičky, protože věděl, že za sto nebo více let, bude objeven Röntgen a fialové paprsky. Geniální chemik to byl, škoda jen, že nepracoval v něčem praktičtějším a užiteč-

va tvrzení v rodné kronice Sternberků jest zapsáno. Na tyto vítězné trofeje může se každý jíti podívat. Nedá se mysliti, že by český šlechtic byl dal tyto žerďe a zbytky tatarských praporů zhotoviti a takové falsum ve své rodné galerii vystaviti. Tato vítězná trofej nachází se na hradě Českém Sternberku od 13. století (portrét Jaroslava hraběte ze Sternberka byl zhotoven za jeho života), kdy ovšem nikdo nemohl tušiti, že se v 19. století najde rukopis, v němž vítězství Jaroslava ze Sternberka bude opěvováno. Tato vítězná trofej jest dále důkazem, že R. K. pochází z doby krátce po roce 1241, kdy vítězná bitva byla v čerstvé paměti.

Dr. Hohlweg.

Rukopisné zprávy

Přednášky o Rukopisech v Jičíně a ve Dvoře Králové. V pátek dne 24. března večer promluví prof. Jan Vrzalík v Jičíně na téma Nynější stav otázky rukopisné. Přednášku pořádá Akademický spolek „Kraconoš“ ve Dvoře Králové přednášku univ. prof. dra V. Vojtěcha a prof. Jana Vrzalíka o nových objevech v otázce rukopisné. Přednáška bude doprovázena světelnými obrazy a koná se večer v Hankově domě. V přednáškách na českém a moravském venkově bude pokračováno.

Prohlídka Rukopisů v Národním muzeu pořádá dnes o 10. hod. dopoled. odbor klubu Vlajka. Výklad podají pp. univ. prof. dr. Viktor Vojtěch a prof. Jan Vrzalík a j.

Dva významné pietní akty. Ve středu dne 15. t. m. navštívil prezident Masaryk hrob prof. Gebauera na vinohradském hřbitově. Ve čtvrtek položil obránci Rukopisů kyticí na hrob prof. Lad. Píče ve Slavíně na Vyšehradě.

Z činnosti mladých obránců Rukopisů. V sobotu 11. března večer uspořádal akad. klub národní a demokratický debatní večer o otázce rukopisné. Debatní večer zahájil přednáškou prof. rVnaJ zilkaach iSHRDLUSHR prof. Jan Vrzalík a po ní se rozpředla velmi živá a věcná debata, v níž vystoupil zejména univ. prof. dr. Schránil, doc. dr. K. Stloukal, dr. Oberpfalzer, dr. Krejčí, Jar. Slavata atd. Debata potrvála několik hodin a přinesla mnoho nových námětů ke studiu otázky rukopisné. Ve středu dne 15. t. m. přednášel prof. Jan Vrzalík v Politickém semináři Nár. ligy za četné účasti členů semináře.

Knihy prof. Jana Vrzalíka „Poučení o nepadělaných Rukopisech Královského a Zelenohorském“ bude v těchto dnech dána do tisku. Spis obsahuje asi 320 stran a subskripcie bude vypsaná co nejdříve.